

EURÓPSKY
DVOR
AUDÍTOROV

SK

Stanovisko 2/2021

(podľa článku 322 ods. 2 ZFEÚ)

k návrhu Komisie na nariadenie Rady, ktorým sa mení nariadenie (EÚ, Euratom) č. 609/2014 s cieľom zvýšiť predvídateľnosť pre členské štáty a objasniť postupy riešenia sporov pri sprístupňovaní tradičných vlastných zdrojov a vlastných zdrojov založených na DPH a HND (COM(2021) 327 final z 25.6.2021, 2021/0161 (NLE))

Obsah

	Body
Úvod	01 – 06
Poznámky	07 – 38
Správa pokladnice	08 – 09
Pravidlá sprístupňovania vlastných zdrojov	10 – 13
Režim úrokov z omeškania	14 – 18
Riadenie nevymožiteľných súm TVZ	19 – 24
Postupy riešenia sporov	25 – 35
Konzistentnosť pravidiel riadenia rôznych vlastných zdrojov	36 – 38
Záver	39 – 42
Príloha – Nami navrhované zmeny návrhu	

DVOR AUDÍTOROV EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 322 ods. 2,

so zreteľom na návrh Komisie na nariadenie Rady, ktorým sa mení nariadenie (EÚ, Euratom) č. 609/2014 s cieľom zvýšiť predvídateľnosť pre členské štáty a objasniť postupy riešenia sporov pri sprístupňovaní tradičných vlastných zdrojov a vlastných zdrojov založených na DPH a HND (COM(2021) 327 final z 25.6.2021, 2021/0161 (NLE)),

so zreteľom na žiadosť Rady o stanovisko prijatú 6. júla 2021,

so zreteľom na rozhodnutie Rady (EÚ, Euratom) 2020/2053 zo 14. decembra 2020 o systéme vlastných zdrojov Európskej únie a o zrušení rozhodnutia 2014/335/EÚ, Euratom¹;

so zreteľom na nariadenie Rady (EÚ, Euratom) č. 609/2014 o metódach a postupe sprístupňovania tradičných vlastných zdrojov a vlastného zdroja založeného na DPH a HND a o opatreniach na zabezpečenie požiadaviek na pokladničnú hotovosť², naposledy zmenené nariadením Rady (EÚ, Euratom) 2016/804 zo 17. mája 2016³,

so zreteľom na nariadenie Rady (EHS, Euratom) č. 1553/89 o konečných jednotných dohodách o vyberaní vlastných zdrojov pochádzajúcich z dane z pridanej hodnoty⁴, naposledy zmenené nariadením Rady (ES) č. 2021/769 z 30. apríla 2021⁵,

so zreteľom na nariadenie Rady (EÚ, Euratom) 2021/768 z 30. apríla 2021, ktorým sa stanovujú vykonávacie opatrenia týkajúce sa systému vlastných zdrojov Európskej únie a zrušuje nariadenie (EÚ, Euratom) č. 608/2014⁶,

so zreteľom na nariadenie Rady (EÚ, Euratom) 2021/770 z 30. apríla 2021 o výpočte vlastného zdroja založeného na odpade z plastových obalov, ktorý nie je recyklovaný, o metódach a postupe sprístupňovania tohto vlastného zdroja, o opatreniach

¹ Ú. v. EÚ L 424, 15.12.2020, s. 1.

² Ú. v. EÚ L 168, 7.6.2014, s. 39.

³ Ú. v. EÚ L 132, 21.5.2016, s. 85.

⁴ Ú. v. ES L 155, 7.6.1989, s. 9.

⁵ Ú. v. EÚ L 165, 11.5.2021, s. 9.

⁶ Ú. v. EÚ L 165, 11.5.2021, s. 1.

na zabezpečenie požiadaviek na pokladničnú hotovosť a o určitých aspektoch vlastného zdroja založeného na hrubom národnom dôchodku⁷,

so zreteľom na predchádzajúce stanoviská⁸ Európskeho dvora audítorov k systému vlastných zdrojov EÚ a najmä stanoviská č. 7/2015 a č. 5/2018,

PRIJAL TOTO STANOVISKO:

⁷ Ú. v. EÚ L 165, 11.5.2021, s. 15.

⁸ Stanoviská č. 11/2020 (Ú. v. EÚ C 26, 22.1.2021, s. 1), č. 5/2018 (Ú. v. EÚ C 431, 29.11.2018, s. 1), č. 7/2015 (Ú. v. EÚ C 5, 8.1.2016, s. 1), č. 7/2014 (Ú. v. EÚ C 459, 19.12.2014, s. 1), č. 2/2012 (Ú. v. EÚ C 112, 18.4.2012, s. 1), č. 2/2008 (Ú. v. EÚ C 192, 29.7.2008, s. 1), č. 2/2006 (Ú. v. EÚ C 203, 25.8.2006, s. 50), č. 4/2005 (Ú. v. EÚ C 167, 7.7.2005, s. 1) a č. 7/2003 (Ú. v. EÚ C 318, 30.12.2003, s. 1).

Úvod

01 Systém financovania rozpočtu Európskej únie (EÚ) nebol významne reformovaný od roku 1988. Za posledných 33 rokov boli hlavnými kategóriami príjmov tradičné vlastné zdroje (TVZ) a vlastné zdroje založené na dani z pridanej hodnoty (DPH) a hrubom národnom dôchodku (HND).

02 V kontexte viacročného finančného rámca (VFR) na roky 2021 – 2027 nadobudlo 1. júna 2021 účinnosť nové rozhodnutie o vlastných zdrojoch⁹, ktoré sa uplatňuje retroaktívne od 1. januára 2021 po ukončení ratifikačného procesu v členských štátoch. Reformovaný systém financovania EÚ zachoval tri existujúce zdroje príjmov, ale s určitými zmenami v prípade dvoch z nich (TVZ a vlastný zdroj založený na DPH). Zaviedol sa ním aj nový vlastný zdroj pozostávajúci z vnútroštátnych príspevkov založených na hmotnosti nerecyklovaného odpadu z plastových obalov.

03 Súčasný právny rámec na vykonávanie rozhodnutia o vlastných zdrojoch zahŕňa dve nariadenia o sprístupňovaní vlastných zdrojov: jedno pre TVZ, vlastné zdroje založené na DPH a HND (nariadenie o sprístupňovaní vlastných zdrojov)¹⁰ a druhé pre nový vlastný zdroj založený na nerecyklovanom odpade z plastových obalov¹¹. Existuje aj samostatné nariadenie, ktoré sa vzťahuje na niektoré úpravy výberu vlastného zdroja založeného na DPH¹².

04 Nariadenie o sprístupňovaní vlastných zdrojov je kľúčovým pilierom systému financovania EÚ a stanovujú sa v ňom postupy sprístupňovania uvedených troch vlastných zdrojov do rozpočtu EÚ. Cieľom nariadenia o sprístupňovaní vlastných zdrojov je zaručiť včasný výber vlastných zdrojov a zároveň zabezpečiť rovnaké podmienky pre členské štáty. Súčasná verzia nariadenia o sprístupňovaní vlastných zdrojov nadobudla účinnosť 1. októbra 2016 a uplatňuje sa retroaktívne od 1. januára 2014.

⁹ Rozhodnutie Rady (EÚ, Euratom) 2020/2053 (pozri poznámku pod čiarou **1**).

¹⁰ Nariadenie Rady (EÚ, Euratom) č. 609/2014 (pozri poznámky pod čiarou č. **2** a **3**).

¹¹ Nariadenie Rady (EÚ, Euratom) 2021/770 (pozri poznámku pod čiarou **7**).

¹² Nariadenie Rady (EHS, Euratom) č. 1553/89 (pozri poznámku pod čiarou **5**).

05 Komisia 25. júna 2021 predložila návrh¹³ nariadenia Rady, ktorým sa mení nariadenie o sprístupňovaní vlastných zdrojov s cieľom zvýšiť predvídateľnosť pre členské štáty a objasniť postupy riešenia sporov pri sprístupňovaní vlastných zdrojov (ďalej len „návrh“). Je reakciou na závery Rady z júla 2020¹⁴, v ktorých sa Komisia vyzýva, aby „zvážila predloženie návrhu na revíziu nariadenia o sprístupňovaní vlastných zdrojov s cieľom riešiť niektoré výzvy v súvislosti so sprístupňovaním vlastných zdrojov“. Rada nás 6. júla 2021 požiadala o stanovisko k tomuto návrhu.

06 V tomto stanovisku sa posudzuje, či sú navrhované zmenené ustanovenia nariadenia o sprístupňovaní vlastných zdrojov v súlade s cieľom zlepšiť opatrenia na sprístupňovanie vlastných zdrojov, ktoré stanovila Komisia vo svojom návrhu. V našom posúdení sa zohľadňuje potenciálny vplyv návrhu na rozpočet EÚ, všeobecné zásady vnútornej kontroly a výsledky našich predchádzajúcich výročných správ a stanovísk v oblasti vlastných zdrojov. V našom stanovisku predkladáme návrhy na zváženie Komisiou a zákonodarcom.

¹³ COM(2021) 327 final z 25.6.2021.

¹⁴ EUCO 10/20, mimoriadne zasadnutie Európskej rady (17., 18., 19., 20. a 21. júla 2020), závery, bod 142.

Poznámky

07 Naše poznámky k návrhu sú zoskupené do nasledujúcich oblastí a týkajú sa zmien navrhovaných Komisiou, ktoré považujeme za najdôležitejšie (s odkazom na príslušné ustanovenia):

- a) správa pokladnice (článok 9 ods. 1);
- b) pravidlá sprístupňovania vlastných zdrojov (články 10a ods. 2 a 10b ods. 5);
- c) úrokový režim pre oneskorené platby (články 12 ods. 3 a 12 ods. 5);
- d) riadenie nevyožiteľných súm TVZ (článok 13 ods. 2);
- e) postupy riešenia sporov (články 10b ods. 7, 13 ods. 5 a 13b);
- f) a jednotnosť pravidiel riadenia rôznych vlastných zdrojov.

Správa pokladnice

08 V návrhu sa stanovuje možnosť, aby Komisia otvorila **centralizovaný účet vlastných zdrojov** vo finančnej inštitúcii podľa svojej voľby na výber platieb od členských štátov¹⁵. Tým by sa doplnil alebo nahradil súčasný duálny systém, ktorý zahŕňa správu účtov otvorených v mene Komisie v štátnych pokladniciach členských štátov alebo v národných centrálnych bankách, ako aj účtov otvorených v mene Komisie v komerčných bankách. Tento systém sa spája s vysokým počtom bankových prevodov rôznych objemov od členských štátov Komisii na jej žiadosť. Zavedenie navrhovanej centralizovanej štátnej pokladnice Komisie by sa v budúcnosti uskutočnilo na základe voliteľnosti na žiadosť členských štátov.

Naše posúdenie navrhovaných zmien správy pokladnice

09 Centralizovaný účet vlastných zdrojov by zjednodušil systém pokladnice a umožnil by spoločný prístup k riadeniu hotovosti. Potenciálne by to mohlo znížiť počet a frekvenciu bankových prevodov od členských štátov Komisii. Hoci tento nový model by mohol znížiť administratívnu záťaž spojenú s používaním viacerých bankových účtov, poznamenávame, že tento návrh nie je podporený podrobnou analýzou nákladov a prínosov v súvislosti s centralizovanou správou pokladnice pre Komisiu

¹⁵ Článok 9 ods. 1 navrhovanej zmeny nariadenia o sprístupňovaní vlastných zdrojov.

aj členské štáty. Okrem toho operačné podrobnosti, ako by tento systém centralizovanej správy pokladnice fungoval v praxi, neboli zatiaľ vypracované. V dôsledku toho nemôžeme v plnej miere posúdiť, či táto navrhovaná zmena nariadenia o sprístupňovaní vlastných zdrojov má potenciál zlepšiť spôsob sprístupňovania vlastných zdrojov.

Pravidlá sprístupňovania vlastných zdrojov

10 V návrhu sa stanovuje možnosť, aby členské štáty vyplácali **zálohy vlastných zdrojov založených na DPH a HND**, najmä v súvislosti s opravným rozpočtom EÚ na konci roka¹⁶. Ide o výnimočný postup založený na existujúcej administratívnej praxi, ktorý podlieha povoleniu Komisie na základe riadne odôvodnenej žiadosti členských štátov s najmenej trojtýždňovým predstihom. Členské štáty požadujú tieto zálohové platby najmä z dôvodu svojich vnútroštátnych rozpočtových postupov. Niektoré členské štáty uprednostňujú, aby sa príspevky poskytli v tom istom roku ako rozpočet EÚ, pre ktorý sa príspevok požaduje, aj keď sa vo výzve na poskytnutie finančných prostriedkov počíta so sprístupním vlastných zdrojov v januári nasledujúceho roka.

11 Komisia takisto navrhuje **odložiť lehotu na sprístupnenie úprav vlastných zdrojov založených na DPH a HND z predchádzajúcich rozpočtových rokov** (ďalej len „zostatky“) z júna roku, v ktorom Komisia informovala členské štáty o príslušných sumách (rok N+ 1), na marec nasledujúceho roka (N + 2)¹⁷. Tieto zostatky zahŕňajú prerozdelenie celkovej sumy úprav medzi členské štáty podľa ich príslušných podielov na vlastnom zdroji založenom na HND.

Naše posúdenie navrhovaných pravidiel sprístupňovania vlastných zdrojov

12 Víťame navrhované ustanovenia o zálohových platbách, pretože formalizujú existujúce postupy a poskytujú členským štátom väčšiu právnu istotu. Sú tiež neutrálne z hľadiska rozpočtu EÚ, keďže akékoľvek dodatočné náklady spojené so zálohovými platbami, ako sú záporné úroky, budú znášať členské štáty.

13 Podporujeme odloženie lehoty na sprístupnenie zostatkov vlastných zdrojov založených na DPH a HND, keďže sa tým zabezpečí, že platby, ktoré majú členské štáty uhradiť, budú predvídateľnejšie a môžu uľahčiť vnútroštátne rozpočtové postupy. V minulosti sme podporili navrhovaný postup s cieľom poskytnúť viac času medzi

¹⁶ Článok 10a ods. 2 navrhovanej zmeny nariadenia o sprístupňovaní vlastných zdrojov.

¹⁷ Článok 10b ods. 5 navrhovanej zmeny nariadenia o sprístupňovaní vlastných zdrojov.

dátumom oznámenia a dátumom, kedy členské štáty musia sprístupniť sumy¹⁸. Hoci je návrh neutrálny z hľadiska rozpočtu EÚ, ďalej zníži rozpočtovú neistotu a neistotu likvidity pre členské štáty, a tým zlepší systém vlastných zdrojov.

Režim úrokov z omeškania

14 Návrhom sa zvyšuje prahová hodnota pre upustenie od úrokov z omeškania platieb vlastných zdrojov z 500 EUR na 1 000 EUR¹⁹ s cieľom zvýšiť nákladovú efektívnosť postupov vymáhania. Takisto sa ním rozširuje **strop úrokov z oneskorených platieb vlastných zdrojov – v súčasnosti obmedzený na 16 percentuálnych bodov – na staré prípady**, v ktorých sa strop podľa súčasných pravidiel neuplatňuje²⁰. V minulosti niektoré členské štáty nahromadili veľmi vysoké sumy splatných úrokov z oneskorených platieb na základe pravidiel stanovených v nariadení o sprístupňovaní vlastných zdrojov (úroková sadzba 0,25 percentuálneho bodu kumulovaná za každý mesiac omeškania).

15 S cieľom zabrániť kumulovaniu neprimeraných súm úrokov sa už v predchádzajúcej zmene nariadenia o sprístupňovaní vlastných zdrojov²¹ zaviedlo obmedzenie zvýšenia úrokovej sadzby na 16 percentuálnych bodov za prekročenie lehoty na sprístupnenie vlastných zdrojov; vzťahovalo sa na oneskorené platby vlastných zdrojov splatných od 1. októbra 2016. V minulosti sme uvítali návrh obmedziť maximálne zvýšenie úrokovej sadzby²².

16 Návrhom sa rozširuje obmedzenie zvýšenia úrokov na prípady, na ktoré sa nevzťahuje súčasné obmedzenie, t. j. na prípady oneskorenej platby vlastných zdrojov splatných pred 1. októbrom 2016. Komisia odhaduje, že tento návrh by viedol k možnému zníženiu úrokových príjmov vybraných do rozpočtu EÚ o 27,5 mil. EUR ročne. V rokoch 2015 až 2019 dlhovalo viac než 70 % úrokov z omeškania len päť členských štátov.

¹⁸ Bod 11 nášho stanoviska č. 7/2015.

¹⁹ Článok 12 ods. 3 navrhovanej zmeny nariadenia o sprístupňovaní vlastných zdrojov.

²⁰ Článok 12 ods. 5 navrhovanej zmeny nariadenia o sprístupňovaní vlastných zdrojov.

²¹ Nariadenie Rady (EÚ, Euratom) 2016/804 (pozri poznámku pod čiarou 3).

²² Bod 17 nášho stanoviska č. 7/2015.

Naše posúdenie navrhovaného režimu úrokov z omeškania

17 Víťame zdvojnásobenie prahovej hodnoty pre upustenie od úrokov z omeškania, vďaka čomu bude pravdepodobne proces vymáhania nákladovo efektívnejší. Zistili sme, že takéto zvýšenie by sa využilo len pri siedmich z 94 prípadov ročne²³, a preto by malo obmedzený vplyv. Uznávame však, že režim úrokov z omeškania by tiež mal poskytnúť členským štátom silnú motiváciu platiť včas.

18 Hoci súhlasíme, že navrhované rozšírenie obmedzenia úrokov z omeškania zjednodušuje súčasný systém ako celok, môže znamenať aj výhody pre členské štáty, ktoré si nesplnili povinnosť uhradiť platby včas.

Riadenie nevyhnutných súm TVZ

19 Členské štáty vyberajú clá, evidujú ich na osobitných účtoch a mesačne ich sprístupňujú EÚ. Stanovené clá, ktoré dovozca ešte nezaplatil, sa vedú na samostatných účtoch členských štátov. Môže byť na to niekoľko dôvodov, napr. odvolanie podané dovozcom proti rozhodnutiu o stanovení colného dlhu, nezaplatenie alebo platobná neschopnosť dovozcu.

20 Sumy zaznamenané na týchto samostatných účtoch by sa mali vyhlásiť za nevyhnutné, ak vnútroštátne orgány usúdia, že ich nemôžu vymôcť, a mali by sa považovať za nevyhnutné najneskôr po uplynutí piatich rokov odo dňa, kedy bola suma stanovená. Vo všetkých prípadoch s nevyhnutnými sumami presahujúcimi 100 000 EUR by Komisia mala posúdiť, či sú dôvody nevyhnutnosti pripísateľné členským štátom, a teda vyžadovať od nich, aby tieto sumy sprístupnili do rozpočtu EÚ. V prípade súdneho odvolania alebo čiastočnej platby päťročná lehota začína plynúť buď od dátumu vydania konečného súdneho rozhodnutia alebo od dátumu uskutočnenia poslednej platby²⁴.

21 V našich nedávnych výročných správach²⁵ sme informovali o pretrvávajúcich nedostatkoch v správe samostatných účtov niektorých členských štátov, napr.

²³ Priemerný údaj na základe informácií poskytnutých Komisiou o prípadoch platieb úrokov z omeškania za roky 2018, 2019 a 2020.

²⁴ Nariadenie (EÚ, Euratom) č. 609/2014, článok 13 ods. 2.

²⁵ Pozri naše výročné správy od roku 2012, napr. bod 3.9 našej správy za rok 2019, bod 4.10 našej správy za rok 2018, bod 4.15 našej správy za rok 2017 a bod 4.15 našej správy za rok 2016.

odpísanie alebo neskoré zaznamenanie dlhov v účtovnom systéme alebo oneskorenia pri vymáhaní pohľadávok. V konsolidovanej účtovnej závierke EÚ za rok 2020 dosahovali pohľadávky zo samostatných účtov celkovú výšku 1,4 mld. EUR a boli predmetom zníženia hodnoty o 892 mil. EUR vrátane nevymožiteľných ciel (v roku 2019 boli tie isté súhrnné sumy 1,6 mld. EUR a 931 mil. EUR)²⁶.

22 S cieľom zlepšiť správu a zabrániť kumulácii úrokov z omeškania v starých prípadoch (pozri body **14** až **18**) Komisia navrhuje zaviesť **všeobecnú lehotu (10 rokov) pre sumy nevymožiteľných dlhov, ktoré sa majú odstrániť z týchto samostatných účtov** s cieľom zabezpečiť, aby sa prípady posúdili a vyrovnali v primeranej lehote bez ohľadu na prebiehajúce súdne odvolania alebo čiastočné platby²⁷. Tento návrh nie je podporený posúdením, ktoré by preukázalo, že takáto zmena by zlepšila riadenie TVZ.

Naše posúdenie navrhovaných zmien spôsobu riadenia nevymožiteľných súm TVZ

23 Hoci navrhovaná zmena povedie k významnému zníženiu colných dlhov zaznamenaných na samostatných účtoch TVZ, nie je pravdepodobné, že by sa riadenie vlastných zdrojov členskými štátmi stalo jednoduchším. Navrhovaná zmena predstavuje dodatočnú záťaž pre Komisiu, keďže by musela posúdiť, či sú členské štáty finančne zodpovedné v prípadoch, ktoré sú stále predmetom súdneho odvolania. V týchto prípadoch by sa konečným rozhodnutím mohol dlh zrušiť.

24 Podľa nášho názoru nie je preukázané, do akej miery navrhované zmeny skutočne zvyšujú efektívnosť systémov sprístupňovania TVZ. Ako sme už zdôraznili v našich predchádzajúcich výročných správach²⁸, Komisia by mala podľa možnosti priebežne zlepšovať riadenie týchto účtov, a to nielen s cieľom objasniť pravidlá zaznamenávania stanovených ciel, ktoré neboli vybrané, ale aj s cieľom poskytnúť členským štátom relevantnú podporu pri ich uplatňovaní. Okrem toho by Komisia mala zlepšiť aj monitorovanie samostatných účtov zostavených vnútroštátnymi colnými orgánmi.

²⁶ COM(2021) 381 final z 30.6.2021.

²⁷ Článok 13 ods. 2 navrhovanej zmeny nariadenia o sprístupňovaní vlastných zdrojov (piaty pododsek).

²⁸ Pozri odporúčanie 4.2 našej výročnej správy za rok 2018, odporúčanie 2 našej výročnej správy za rok 2015 a odporúčanie 4 našej výročnej správy za rok 2014.

Návrh 1 – Prehodnotiť zavedenie všeobecnej lehoty na odstránenie nevyhľaditeľných dlhov zo samostatných účtov TVZ

Keďže nie je preukázané, že navrhovaná zmena nariadenia o sprístupňovaní vlastných zdrojov zefektívni riadenie vlastných zdrojov na úrovni EÚ a na vnútroštátnej úrovni, navrhujeme prehodnotiť zavedenie všeobecnej lehoty na odstránenie nevyhľaditeľných dlhov zo samostatných účtov TVZ.

Postupy riešenia sporov

25 Súčasné nariadenie o sprístupňovaní vlastných zdrojov neposkytuje členským štátom žiadny postup preskúmania na vyriešenie rozdielných názorov s Komisiou, pokiaľ ide o sprístupnenie vlastných zdrojov. Členské štáty však môžu podať žalobu založenú na bezdôvodnom obohatení na Súdny dvor Európskej únie (SDEÚ) s cieľom spochybníť platby. V rámci tejto žaloby sa od členských štátov vyžaduje, aby preukázali obohatenie zo strany Komisie a ochudobnenie na svojej strane, čo je ťažké preukázať v dôsledku vnútroštátnych povinností vyplývajúcich z právnych predpisov EÚ, ktorými sa riadi systém vlastných zdrojov²⁹.

26 V návrhu sa zavádza nový **postup preskúmania riešenia sporov** týkajúci sa TVZ a vlastného zdroja založeného na DPH medzi členským štátom a Komisiou³⁰. Tento nový postup zabezpečuje štruktúrovaný dialóg o predmetných sporných sumách s cieľom uľahčiť dosiahnutie dohody. Postupom preskúmania nie je ovplyvnená povinnosť členských štátov platiť príspevky v zákonom stanovených lehotách.

27 V prípade nezhody medzi členským štátom a Komisiou v súvislosti so sumami TVZ alebo príspevkov založených na DPH, sa v návrhu tiež ustanovuje, že členské štáty môžu **vyjadriť výhrady** k stanovisku Komisie pri sprístupňovaní vlastných zdrojov. V dôsledku toho sa prerušuje obdobie, za ktoré vzniká úrok³¹. Tieto „platby, na ktoré sa vzťahuje výhrada“ sa už používajú v súčasnom systéme na základe existujúcej praxe.

²⁹ Body 82 až 85 rozsudku SDEÚ vo veci C-575/18 (Česká republika v. Komisia).

³⁰ Článok 10b ods. 7, článok 13 ods. 5 a článok 13b navrhovanej zmeny nariadenia o sprístupňovaní vlastných zdrojov.

³¹ Článok 13a navrhovanej zmeny nariadenia o sprístupňovaní vlastných zdrojov.

28 V návrhu sa stanovujú rôzne opatrenia týkajúce sa postupu preskúmania (vrátane lehôt pre členské štáty na predloženie žiadostí a pre Komisiu na predloženie pripomienok) v závislosti od druhu príslušného vlastného zdroja (pozri [tabuľku 1](#)).

Tabuľka 1 – Procesné rozdiely v postupe preskúmania vlastného zdroja založeného na DPH a TVZ predpokladané v návrhu

Typ vlastného zdroja	Lehota pre podanie žiadosti členskými štátmi	Zdôvodnenie žiadosti	Lehota pre pripomienky Komisie
Vlastný zdroj založený na DPH	2 mesiace	Je MOŽNÉ uviesť dôvody.	3 mesiace
TVZ	3 mesiace	Dôvody sa MUSIA uviesť.	6 mesiacov

Zdroj: EDA na základe návrhu.

29 Nariadením Rady (EHS, Euratom) č. 1553/89³² sa už zaviedol postup preskúmania vlastného zdroja založeného na DPH. Toto preskúmanie sa riadi rovnakými požiadavkami ako postup navrhovaný v nariadení o sprístupňovaní vlastných zdrojov, pokiaľ ide o lehoty pre žiadosť členského štátu, ako aj pre oznámenie výsledku postupu zo strany Komisie, ako aj pokiaľ ide o obsah žiadosti. Končí sa však prijatím rozhodnutia Komisie, ktoré môže byť predmetom žaloby o neplatnosť zo strany členského štátu na SDEÚ. Rovnaký postup sa zaviedol aj pre nový vlastný zdroj založený na nerecyklovanom odpade z plastových obalov, ako sa predpokladá v nariadení Rady (EÚ, Euratom) 2021/770³³. Ako sme už uviedli³⁴, tento nástroj poskytuje členským štátom dodatočnú možnosť začať súdne konanie, ak nesúhlasia s rozhodnutím Komisie o sprístupnení vlastných zdrojov.

³² Článok 9 ods. 1 písm. a), pozri poznámku pod čiarou č. 5.

³³ Článok 9 ods. 4, pozri poznámku pod čiarou č. 7.

³⁴ Bod 34 nášho stanoviska č. 11/2020.

30 V návrhu sa okrem toho odkazuje na vyššie uvedený existujúci postup týkajúci sa zdroja založeného na DPH. Ustanovuje sa pozastavenie preskúmania podľa navrhovanej zmeny nariadenia o sprístupňovaní vlastných zdrojov v prípade, že členský štát podá na SDEÚ žalobu o neplatnosť proti rozhodnutiu prijatému Komisiou v tej istej veci podľa nariadenia Rady (EHS, Euratom) č. 1553/89³⁵.

31 V *tabuľke 2* sa nachádza prehľad postupov preskúmania vlastných zdrojov, ktoré sú stanovené v iných právnych aktoch, ktoré sú už účinné, a ich rozdielov v porovnaní s postupmi uvedenými v návrhu.

Tabuľka 2 – Porovnanie postupov preskúmania vlastných zdrojov podľa existujúcich právnych aktov a postupov v návrhu

Typ vlastného zdroja	Právny základ	Postup je ukončený rozhodnutím Komisie	Členský štát má možnosť podať žalobu o neplatnosť na SDEÚ	Členský štát má možnosť podať žalobu o bezdôvodné obohatenie na SDEÚ
Vlastný zdroj založený na nerecyklovanom odpade z plastových obalov	Nariadenie 2021/770	☒	☒	☒
Vlastný zdroj založený na DPH	Nariadenie 1553/89	☒	☒	☒
	Návrh	☐	☐	☒
TVZ	Návrh	☐	☐	☒

Zdroj: EDA na základe nariadenia Rady (EÚ, Euratom) 2021/770, nariadenia Rady (EHS, Euratom) č. 1553/89 a návrhu.

³⁵ Článok 13b ods. 4 navrhovanej zmeny nariadenia o sprístupňovaní vlastných zdrojov.

Naše posúdenie navrhovaných postupov riešenia sporov

32 Víťame navrhované ustanovenie o platbách, na ktoré sa vzťahuje výhrada, a ktorým sa formalizuje existujúci postup, ktorý ešte nie je zahrnutý v nariadení o sprístupňovaní vlastných zdrojov. Na to, aby bol účinný, Komisia bude musieť vypracovať vnútorné postupy, v ktorých sa objasní najmä to, kde sa takéto platby používajú, ako sa monitorujú a v ktorých prípadoch sa podmienenosť z dôvodu výhrad členských štátov končí dosiahnutím konečnej platby.

33 Berieme na vedomie, že Komisia navrhla, aby sa v rámci nariadenia o sprístupňovaní vlastných zdrojov zaviedol postup preskúmania v prípade nezhody medzi Komisiou a členskými štátmi v súvislosti so sprístupnením TVZ a vlastného zdroja založeného na DPH. Hoci tento postup poskytuje rámec pre štruktúrovaný dialóg, ktorý členským štátom umožňuje požiadať Komisiu o prehodnotenie jej stanoviska k výpočtu, stanoveniu a výberu vlastných zdrojov, nemusí nevyhnutne zabezpečiť účinné riešenie sporov. Keďže postup nie je ukončený rozhodnutím Komisie, členské štáty nemôžu začať súdne konanie o jeho neplatnosti. Členské štáty však môžu podať žalobu založenú na bezdôvodnom obohatení na SDEÚ, ak bola uhradená platba, na ktorú sa vzťahuje výhrada.

34 Návrh okrem toho vedie k súbežným a čiastočne odlišným pravidlám, ktorými sa riadia postupy preskúmania vlastných zdrojov založených na DPH. Systém financovania EÚ sa tým stáva zložitejším, ovplyvňuje to právnu istotu a predvídateľnosť platieb členských štátov a môže tiež vytvoriť značnú administratívnu záťaž pre Komisiu.

35 Okrem toho poznamenávame, že Komisia nenavrhol zaviesť takýto postup pre vlastný zdroj založený na HND, ktorý sa vypočítava na základe štatistických údajov, ako aj nový vlastný zdroj založený na nerecyklovanom odpade z plastových obalov. Zdroj založený na HND predstavuje najväčší zdroj príjmov pre rozpočet EÚ (70 % v roku 2020).

Návrh 2 – Navrhnuť jediný postup preskúmania riešenia sporov týkajúci sa sprístupňovania vlastných zdrojov

S cieľom zjednodušiť proces riešenia sporov a poskytnúť účinný nástroj na riešenie sporov medzi členskými štátmi a Komisiou navrhujeme, aby sa navrhoval jediný postup preskúmania týkajúci sa sprístupňovania vlastných zdrojov. Takýmto postupom by sa mala zabezpečiť rovnováha medzi právom členských štátov na obhajobu a potenciálnou administratívnou záťažou, ktorú by to mohlo znamenať pre Komisiu. Zohľadniť by sa mali aj osobitné charakteristiky jednotlivých zdrojov príjmov a ich príslušné právne rámce. S cieľom predísť akémukoľvek neprimeranému zaťaženiu riadenia TVZ v dôsledku vysokého počtu malých individuálnych príslušných transakcií by Komisia mohla stanoviť prahovú hodnotu na začatie postupu preskúmania len v prípadoch s významným finančným vplyvom.

Konzistentnosť pravidiel riadenia rôznych vlastných zdrojov

36 Poznamenávame, že pravidlá, ktoré sa v návrhu zavádzajú na riadenie vlastných zdrojov, nie sú vždy jednotné s pravidlami stanovenými v nariadení Rady (EÚ, Euratom) 2021/770 (uplatniteľné na vlastný zdroj založený na nerecyklovanom odpade z plastových obalov) a v nariadení Rady (EHS, Euratom) č. 1553/89 (uplatniteľné sa na vlastný zdroj založený na DPH). Ide o ustanovenie umožňujúce zálohové platby členských štátov (pozri bod 10), predĺženie lehoty na sprístupnenie úprav (pozri bod 11), prahovej hodnoty pre upustenie od úrokov z omeškania (pozri bod 14) a postupov riešenia sporov (pozri body 25až 31).

37 Komisia v návrhu zastáva názor, že všetky ustanovenia týkajúce sa sprístupňovania vlastných zdrojov by sa mali v budúcnosti zlúčiť, keď sa zavedú nové zdroje príjmov, ako sa dohodlo v medziinštitucionálnej dohode o VFR na roky 2021 – 2027³⁶. Hoci berieme na vedomie tento cieľ, ľutujeme, že sa v súčasnom návrhu nepredpokladá zlúčenie všetkých ustanovení o sprístupňovaní vlastných zdrojov. Opakujeme, že jediné nariadenie s uceleným súborom ustanovení o vlastných zdrojoch by systém zjednodušilo a urobilo transparentnejším³⁷.

³⁶ Medziinštitucionálna dohoda zo 16. decembra 2020 medzi Európskym parlamentom, Radou Európskej únie a Európskou komisiou o rozpočtovej disciplíne, spolupráci v rozpočtových záležitostiach a správnom finančnom riadení, ako aj o nových vlastných zdrojoch vrátane plánu na zavedenie nových vlastných zdrojov (Ú. v. EÚ L 433I, 22.12.2020, s. 28).

³⁷ Bod 12 nášho stanoviska č. 5/2018.

38 V *prílohe* sa nachádzajú navrhované zmeny niektorých ustanovení návrhu. Naše návrhy sa týkajú niektorých vyššie opísaných záležitostí a jednej menšej redakčnej zmeny.

Záver

39 Podľa nášho názoru je návrh Komisie na zmenu nariadenia o sprístupňovaní vlastných zdrojov pozitívnym krokom k zlepšeniu súčasného právneho rámca. Formalizuje niekoľko existujúcich postupov, ako je možnosť vyplácať zálohy (pozri bod **12**), a do určitej miery zvyšuje predvídateľnosť riadenia hotovosti, najmä odkladom lehoty na úpravy zdrojov sprístupnených v predchádzajúcich rozpočtových rokoch (pozri bod **13**). To môže pomôcť znížiť administratívnu záťaž. Návrhom sa zavádza aj postup riešenia sporov, ktorý predtým neexistoval, t. j. postup, ktorý umožňuje štruktúrovaný dialóg o sporných sumách s cieľom uľahčiť dosiahnutie dohody (pozri bod **33**).

40 Zistili sme však niekoľko problémov. Rozšírenie stropu úrokov z oneskorených platieb na staré prípady môže viesť k finančným výhodám pre niekoľko členských štátov vzhľadom na potenciálne významné sumy (pozri bod **18**). Navrhované postupy riešenia sporov týkajúcich sa sprístupňovania vlastných zdrojov sa líšia od pravidiel stanovených v iných existujúcich nariadeniach týkajúcich sa vlastného zdroja založeného na DPH a nového vlastného zdroja založeného na nerecyklovanom odpade z plastových obalov (pozri bod **34**).

41 Okrem toho niektoré navrhované zmeny súčasných ustanovení nariadenia o sprístupňovaní vlastných zdrojov nie sú podložené dostatočnými dôkazmi, čo znamená, že ich vplyv na efektívnosť sprístupňovania vlastných zdrojov nemožno preukázať. Týka sa to zriadenia centralizovaných pokladničných účtov (pozri bod **09**) a zmeny pravidiel riadenia nevyhovieľných súm TVZ (pozri bod **23**). Ľutujeme tiež, že sa v tomto návrhu nepredpokladá zlúčenie všetkých ustanovení o sprístupňovaní vlastných zdrojov (pozri bod **37**).

42 Zastávame preto názor, že legislatívny návrh by sa mohol zlepšiť:

- prehodnotením navrhovaného zavedenia všeobecnej lehoty na odstránenie nevyhovieľných dlhov zo samostatných účtov TVZ,
- a ďalšou revíziou postupov riešenia sporov prostredníctvom návrhu jediného postupu preskúmania vlastných zdrojov.

Toto stanovisko prijala komora V, ktorej predsedá Tony Murphy, člen Dvora audítorov,
v Luxemburgu dňa 22. septembra 2021.

Za Dvor audítorov

Handwritten signature of Klaus-Heiner Lehne in black ink, consisting of stylized initials 'K-H' followed by a cursive 'Lehne'.

Klaus-Heiner Lehne
predseda

Príloha – Nami navrhované zmeny návrhu

Návrh Komisie na nariadenie Rady, ktorým sa mení nariadenie (EÚ, Euratom) č. 609/2014 s cieľom zvýšiť predvídateľnosť pre členské štáty a objasniť postupy riešenia sporov pri sprístupňovaní tradičných vlastných zdrojov a vlastných zdrojov založených na DPH a HND (COM(2021) 327 final z 25.6.2021, 2021/0161 (NLE))		
Odkaz na navrhované ustanovenia	Nami navrhované zmeny	Poznámky
Článok 13 ods. 2	Znenie v súčasnosti platného ustanovenia by sa malo zachovať.	Navrhujeme, aby sa prehodnotilo zavedenie všeobecnej lehoty 10 rokov na odstránenie nevymožiteľných dlhov zo samostatných účtov TVZ (pozri body 19 až 24 a návrh 1).
Článok 13b	Navrhované ustanovenie by sa malo prepracovať, aby sa zaviedol jediný postup preskúmania riešenia sporov týkajúci sa sprístupňovania vlastných zdrojov.	Mal by sa navrhnúť jediný postup preskúmania riešenia sporov týkajúci sa sprístupňovania vlastných zdrojov. Tento postup by mal zohľadňovať osobitné charakteristiky jednotlivých zdrojov príjmov a ich príslušné právne rámce (pozri body 25 až 35 a návrh 2).

Návrh Komisie na nariadenie Rady, ktorým sa mení nariadenie (EÚ, Euratom) č. 609/2014 s cieľom zvýšiť predvídateľnosť pre členské štáty a objasniť postupy riešenia sporov pri sprístupňovaní tradičných vlastných zdrojov a vlastných zdrojov založených na DPH a HND (COM(2021) 327 final z 25.6.2021, 2021/0161 (NLE))

Odkaz na navrhované ustanovenia	Nami navrhované zmeny	Poznámky
Článok 13b ods. 2	„Do šiestich mesiacov od prijatia žiadosti stanovenej v odseku 1 Komisia oznámi ... (...)“.	Navrhovaný postup preskúmania sa týka TVZ. S cieľom vyhnúť sa akejkoľvek nejednoznačnosti navrhujeme spresniť, že odkazuje na článok 13 ods. 5 navrhovanej zmeny nariadenia o sprístupňovaní vlastných zdrojov. Podobne Komisia odkazuje na článok 10b ods. 7 pri stanovení postupu týkajúceho sa vlastného zdroja založeného na DPH v poslednej vete článku 13b ods. 2: „V prípade nezhody medzi členským štátom a Komisiou uvedenej v článku 10b ods. 7 Komisia oznámi ... (...)“. Tento návrh by sa mal vykladať v spojení s uvedenými pripomienkami k článku 13b.